

ג. לפיכך קטן היודע ענין שמירה, ושלחוהו לשמור דברים הנמסרים לעכו"ם שלא יחליפנו או שלא יגע בו (ח), נאמן לומר ששמר כראוי (ט).

ד. קטן חריף המעיד על דבר איסור, יש להחמיר ולאסור על פיו (י).

ה. הא דאין נאמנות לקטן, היינו במעשה שהוא עושה או שמעיד על אחר שעשה מעשה, אבל מדינא מותר לשלוח קטן לקנות בשר ממקולין, וכן לשלוח על ידו עוף לשחוט, וכ"ש לשלוח בידו שאלה באיסור והיתר למורה הוראה (יא), והוא חוזר ואומר שקיים השליחות כהוגן (יב), והוא שיהא בר דעת וזהיר במעשיו ואינו מוחזק ברוע מעללים (יג). והמחמיר גם בזה תבא עליו ברכה (יד).

1135577000

דף מב מהא דקטן היודע לשמור גופו, כמ"ש לעיל. (ח) כגון יין או בשר וכדו', וכן בחלב שחלבו עכו"ם דבעינן ישראל רואהו סגי בראיית קטן כמ"ש הרמ"א בסי' קטו וכ"כ הש"ך סי' קיח ס"ק לג, ועי' לעיל הערה ב מדברי הריטב"א. ועי' להלן. (ט) שו"ע סימן קכז סעיף ד, בשם יש מי שאומר ולא נמצא מי שחלק על זה. ועי' בב"י שהביא תשובת הרשב"א בזה וסיים שם דהעכו"ם מירתת. וכ"כ ברמ"א סי' קטו ובש"ך סי' קיח שהבאתי לעיל, הטעם משום מירתת. ועי' ביד יהודה בסי' סט מה שרצה לחלק בזה, ובפת"ש סי' קטו ס"ק ב כתב בשם חכ"א דאפי' בלא מירתת נאמן הקטן כיון דחשש שמא יחליפנו הוא רק מדרבנן יש לו נאמנות. ופשוט שאם אומר הקטן שלא שמר וכ"ש אם אומר שהעכו"ם החליף או נגע, שנאמן לאסור כמ"ש להלן. ועוד כתב ביד יהודה דדל קטן מהכא והדבר אסור מעצמו. (י) רמ"א שם בשם הרשב"א ועי' לעיל הערה ב, וכתב ביצועות יעקב או"ח סי' שמג שאם עדים מעידים שהוא היתר וקטן אומר שהוא איסור מותר הקטן לאכול ממנו פ' שהרי עלינו העדים נאמנים כמו שנתבאר ברמ"א סי' זה סעיף א. ואע"ג דלדידיה אסור אין אנו מצווים להפרישו. משמע דלהאכילו בידים אסור, עיי"ש. מ"מ נראה לי שאם הוא מופלא סמוך לאיש, כיון דיש אומרים דשויה אנפשיה הוא מדין נדר, אם כן אסור לדידיה משום נדר, וצריך להפרישו, כמ"ש בפרק נדרים ושבועות. (יא) עי' הערה ב שהעתיקתי דברי הרשב"א במשמרת הבית שכתב שזה אינו מדרך עדות אלא חזקה היא. וכן כתב התבו"ש בסי' א והעתיקו בשו"ע הרב שם ס"ק מד והאריך בענין זה. והטעם הוא דיש להם חזקת כשרות שלא לעבור על דברי המשלח ולקלקל. ולא אמרו מעשיהם מקולקלים אלא בדבר שצריכים לעשות בעצמם, ולכן לא דמיא לטבילת כלים שאין נאמנים שטבלו, והטו"ז כתב עוד טעם שהרי שחוט לפנינו. ולפי זה בבשר מהמקולין אפשר שאין לסמוך על הקטן, מיהו דעת רוב הפוסקים להתיר לקנות בשר מהמקולין וכן לשלוח שאלה למורה הוראה. (יב) הוספתי דוקא כשחוזר ואומר שעשה כהוגן דאל"ה אנו צריכים לדין חזקה שליח עושה שליחותו, ובערובין משמע דגבי קטן לא אמרינן חזקה זו. ונראה לפ"ז בטבילת כלים יועיל אם שלחו ע"י קטן לפלוני שיטבלנו. (יג) כ"כ במנחת יוסף והוא עפ"י דברי הפוסקים דאם אינו בר דעת שמא ימצא טריפה ולא יבין מה שהשוחט או המורה הוראה ימסור לו, ואפי' ע"י סימן עי' בטו"ז סי' א שנסתפק בזה. וכן אם מוחזק לרוע מעללים חשוד לקלקל. (יד) עי' בטו"ז סי' א ס"ק טו שהביא דברי הב"ח לאסור וכן משמע בתבו"ש דלכתחלה יש מקום להחמיר, ומ"מ המיקל יש לו על מי לסמוך. ובפמ"ג בהנהגת הנשאל באו"ה סדר א, וכן בשו"ע הרב שם משמע שאין